

İSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI ERDAL BAĞÇIVAN MECLİS KONUŞMA METNİ

Haziran ayı meclis toplantımızda görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu ayki meclis toplantımızı, toplantımız sonrasındaki iftarımızla bütünleştirerek Ramazan ayının huzur ve muhabbeti eşliğinde yapıyoruz. Bu vesileyle hepinizin Ramazan ayını tekrar tebrik ediyorum.

Meclis toplantımız biz sanayiciler için çok önemli konuları içeren bir ana gündem maddesine sahip. Bu önemli konuları çok değerli bir Meclis konuşumumuzla birlikte ele alacağız.

Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci, “Üretim Ekonomisinin Temel Strateji Olduğu Yeni Döneme Girilirken; Yatırımlar, İhracat ve Bölgesel İşbirliklerinin Önemi” konulu bu ayki meclis toplantımıza katılarak bizleri onurlandırdınız, zat-ı âlinize teşekkür ediyorum, hoş geldiniz.

Sayın Bakanım, sizinle birlikte aramızda bulunan değerli çalışma arkadaşlarınıza da “hoş geldiniz” diyorum.

Geçtiğimiz ay kurulan 65’nci Hükümette sizi yeniden Ekonomi Bakanımız olarak görmekten mutluluk duyuyoruz. İstanbul Sanayi Odası olarak sizi içtenlikle kutluyor, Bakanlığınızın milletimiz, sanayimiz ve üretim hayatımız için hayırlara vesile olmasını temenni ediyoruz.

Ekonomi Bakanımız olarak sizi üçüncü defa Odamız çatısı altında ağırlamaktan mutluluk ve onur duyuyoruz. Eski bir sanayici ve odacı kimliğinizle sorunlarımıza her zaman ilgi gösteriyorsunuz. Bu vesileyle buranın sizin de eviniz olduğunu özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, İstanbul Sanayi Odası ile Bakanlığınız arasında oluşturulmuş olan samimi diyalog, hepimize güç ve destek veriyor. Bu diyalogu daha da geliştirmek arzusundayız. İşte bu noktada, 65’nci Hükümetin kurulmasının ardından Meclis toplantımıza katılan ilk Bakanımız olmanızı da anlamlı ve değerli buluyoruz.

Ana gündem maddemizle ilgili düşüncelerimi sizlerle paylaşmadan önce ülkemizin ve dünyanın çok yakından takip ettiği, ciddi ekonomik sonuçları da olabilecek önemli bir gelişmeye değinmek istiyorum.

Bu konu, İngiltere’nin Avrupa Birliği’nden ayrılmasıyla ilgili yarın yapılacak olan referandum. Her ne kadar son anketler “Brexit” endişelerinin son günlerde kısmen hafiflediğini gösterse de, İngiltere gibi güçlü bir ülkenin AB’den çıkış yönünde bir sonuç çıkma olasılığı büyük gerilim kaynağı olmaya devam ediyor. İngiltere’nin AB’ye “hayır” demesi durumunda AB genelinde büyüme, dış ticaret, yatırım gibi ekonomik göstergelerin ciddi kayıplar yaşanabileceği ifade ediliyor. Dahası var; bu gelişme AB projesinin siyasi açıdan büyük bir yara alması anlamına gelecek.

Dünya ve Avrupa bu önemli gelişmeye odaklanmışken, Ülkemiz ekonomisiyle ilgili 2016 yılı büyümesine yönelik ilk çeyrek rakamları açıklandı.

Açıklanan büyüme rakamları önemli iç ve dış şoklara rağmen dirençli bir büyüme görünümü ortaya koyuyor... İlk çeyrekte yüzde 4,8 olan büyüme oranına 1,6 puan, yani başka bir ifadeyle üçte bir oranında sanayi sektörünün katkı yaptığını görüyoruz. Sanayi sektörünün göstermiş olduğu bu büyüme performansının, dikkatle değerlendirilmesi gereken bir potansiyele işaret ettiğini düşünüyoruz.

Yüzde 4,8'lik bir büyüme oranı, ülkemizin ve küresel ekonominin içinden geçtiği döneme göre değerlendirildiğinde ve dünyanın geri kalanıyla kıyaslandığında takdiri hak etmektedir.

Ancak, yılın ikinci çeyreğine ilişkin gelen veriler büyümenin bir miktar ivme kaybettiğine işaret ediyor. Sanayi üretimi Nisan'da aylık bazda üst üste ikinci kez yavaşladı. Yılın ilk çeyreğinde asgari ücret artışının tüketime yaptığı canlandırıcı etkinin bir miktar geri çekilmesi nedeniyle iç talepteki artışın yavaşladığını düşünüyoruz. Kamu harcamalarının desteğiyle güçlü seyretmeyi sürdüren talebin özel sektör yatırımlarıyla desteklenmediği sürece büyümenin ilk çeyrekteki hızda devam etmesi kolay olmayacak.

Sanayimizin öncü göstergesi olan İstanbul Sanayi Odası PMI endeksinin son üç aydır 50 eşik değerinin altında seyretmesi, imalat sanayinin faaliyet koşullarında sıkıntıların olduğunu gösteriyor.

Öte yandan bugün 69,4 olarak açıklanan Tüketici Güven Endeksi küçük bir iyileşmeyi ortaya koysa da; bu değerinin endeks ortalaması olan 76,3'ün hâlâ altında kalmaya devam etmesi dikkat çekicidir.

Genel olarak Türkiye ekonomisinin 2016'da yüzde 4'e yakın bir büyüme oranı yakalaması mümkün gözüktü de bu beklentinin özellikle ilk çeyrekteki güçlü performansı yansıttığı ve yılın geri kalan döneminde başta FED kararı, enerji fiyatlarının yükselmesi, turizmdeki sorunlar gibi önemli risklerin olduğunu görmezden gelmemek gerekir.

Bütün bu değerlendirmeler ışığında Merkez Bankamızın finansal istikrarı gözeterek kademeli bir faiz indirimine başlamasını önemli görüyoruz. Aynı boyuttaki indirimlerin bankalar tarafından da piyasaya ve sanayicilerimize yansıtılması konusunda gecikmeden uygulamaya geçilmesini gerekli bulmaktayız.

Şimdi ana gündem maddemizle ilgili görüş ve düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bir ülke için gerçek zenginlik, o ülkede yaşayan insanların refahı ve mutluluğudur. Fakat bu gerçek zenginliğe kavuşmak hiç de kolay değil: Bunun için alın teri, sabır ve azimle üretim yapmak gerekiyor.

Oysa bugün dünyaya baktığımızda; zenginlik idealinin reel ekonomiden, üretimden, alın terinden uzaklaştığını görüyoruz. Maalesef üretimin yerine, sanal zenginliği koyan bir ekonomi anlayışının yaygın olduğu bir dönemdeyiz. Öyle ki dünyada 70 trilyon dolarlık bir ekonomiye karşılık, finans piyasalarının 700 trilyon dolarlık bir büyüklüğe ulaşması düşündürücüdür.

Biliyoruz ki, temelinde üretim odaklı bir anlayış bulunmayan ekonomik kurgular er ya da geç krizlerle karşılaşılıyor.

Kuşkusuz, üretim haricindeki sektörlerle belli bir ekonomik büyüme gerçekleştirmek mümkün. Ama bunu kalıcı olarak sürdürmek mümkün değil. Çünkü ekonominin refah üreten, istihdam yaratan, verimlilik artışı sağlayan asli unsuru üretimdir.

Gerçek bu olmakla birlikte, ülkemizdeki imalat sanayinin GSYH içindeki payının yaklaşık yirmi yıldır kayda değer bir düşüş yaşamış olması sadece biz sanayicileri değil, toplumun bütün kesimlerini kaygılandırmaktadır.

İşte bu noktada, 65. Hükümetimizin programında, “yüksek ve istikrarlı büyüme için temel stratejinin; rekabetçi üretim yapısının geliştirilmesi, verimlilik artışı ve sanayileşmenin güçlendirilmesi” şeklinde tanımlanması son derece önemli ve isabetlidir.

Biz sanayiciler üretmenin, istihdam sağlamanın, dünyayla rekabet etmenin mücadelesi içindeyiz. Bu uğurda hep daha ileriye yürümek için çalışıyoruz.

Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci’nin “her gün bir önceki günden daha fazla üretme seferberliğini ancak özel sektör eliyle yapabiliriz” şeklindeki sözleri bizim için değerlidir.

Gerçekten her gün bir önceki günden daha fazla üretmek zorundayız. Çünkü Türkiye yüksek hedefleri ve yüksek potansiyeli olan bir ülke. Bir yandan ülkemizin ve insanlarımızın refah düzeyini artıracak, diğer yandan dünya pazarlarında daha aktif rekabet etmemizi sağlayacak bir üretme seferberliğini gerçekleştirebileceğimizden hiç kuşku duymuyorum.

Üretimde böyle güçlü bir seferberlik ve atılımı gerçekleştirmek için üzerinde durmamız gereken nokta, yüksek teknoloji ve yüksek katma değere dayalı bir üretim yapısına geçmektir. Verimliliğin sürükleyici unsuru olan nitelikli işgücünü üretim hayatımıza daha etkin bir şekilde kazandırmalıyız.

Diğer yandan, özel sektör yatırımlarını canlandırmamız gerekiyor. Bu konuda son yıllarda bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de bir düşüş yaşanıyor. 2015’te özel sektörün sabit sermaye yatırımlarının GSYH içindeki payı yüzde 15,9’a; Özel imalat sanayisinin toplam sabit sermaye yatırımları içindeki payı ise yüzde 29 seviyesine demir atmış görünüyor. Eğer üretim odaklı bir ekonomi hedefine doğru yol almak istiyorsak, bu oranları yeterli bulamayız.

Bu bağlamda, Hükümetimiz tarafından geçtiğimiz günlerde açıklanan, yatırım ortamını iyileştirmeye yönelik önlem paketini sanayi sektörü açısından memnuniyetle karşılıyoruz. Yalnızca yerli yatırımların değil, aynı zamanda küresel krizden beri azalan ve büyük bir ihtiyaç duyduğumuz doğrudan yabancı yatırımların da yeniden canlandırılması gerektiğine inanıyoruz. Ekonomi yönetiminin reform iştahının ve istikrarlı bir ekonomiye yönelik kararlılığının devam etmesi ölçüsünde sanayicimizin ve üreticimizin yatırım iştahının da canlanacağını ifade etmek istiyorum.

İşte bu noktada teşviklerin önemine değinecek olursam; Türk sanayisinin yüksek katma değerli ve yüksek, orta-yüksek teknolojiye dönüşüm ihtiyacı bulunmaktadır. Bu dönüşüm ancak yeni bir anlayışa dayalı reformcu bir teşvik sistemi ile mümkün olacaktır.

Bölge bazlı kalıplaşmış teşvikler yerine, adeta terzi modeli gibi, firmaların ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran, firma ve proje bazlı yeni bir modelin benimsenmesinin önemli olduğuna inanıyoruz.

Özetle; bu yeni teşvik modeli, “Turquality” sisteminin uygulanış biçimine benzer şekilde kurgulanmalı. Hem projeye bağlı, hem denetlenebilir yeni bir yatırım teşvik modeli oluşturulmalı. Bu değerlendirmede firmanın vizyonu, pastperformansı, insan kaynakları, yatırım anlayışı, maddi durumu ve ortaklık yapısı dikkate alınmalıdır.

Bütün bunlar, Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım’ın “adeta yatırımcıların önüne bir turkuaz halı sereceğiz” sözlerini destekliyor. Bu bağlamda, ülkemizi sahip olduğu büyük hedeflere kavuşturma mücadelesinde biz sanayiciler, her zamankinden daha fazla bir gayret ve özveriyle turkuaz halıya ayak basmak, turkuaz halı yolculuğunda Hükümetimizle beraber olmak istiyoruz.

Şimdi, ana gündem maddemizde de ifade edilen ihracat konusuna değinecek olursam; ülkemizin geçmiş yıllarda gerek milli gelir, gerekse ihracat artışı anlamında önemli başarılar sağladığına tanık olduk. Bu başarıda elverişli uluslararası koşulların yanı sıra Türkiye’nin klasik ihracat pazarının ötesine geçerek birçok yeni pazarda söz sahibi haline gelmesi etkili oldu. Bununla birlikte bu başarı hikâyesini geleceğe taşımak için önümüzde ilerlememiz gereken daha uzun bir yol bulunmaktadır.

Dünya pazarlarında payımızı koruyabilmek ve artırabilmek için, “ihracatın bileşimi” sorununa daha fazla odaklanmamız gereken bir dönemdeyiz. İhracat odaklı büyüme modelini sürdürebilmek için yüksek teknoloji ürün ihracatımızı artırmak kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bu da doğal olarak teknolojik altyapı, Ar-Ge kapasitesi, nitelikli insan gücü ve üniversite-sanayi işbirliğinin güçlü ve dinamik bir karakter kazanmasıyla doğrudan bağlantılıdır.

Bütün bunlara ilaveten, bölgemizde herkesin arzu ettiği barış, huzur ve istikrar bir an önce tesis edilmelidir. Her geçen gün yitirilen, toplumların geleceği ve refahıdır. Başta Rusya olmak üzere tüm komşularımızın karşılıklı diyalog, milli menfaatlere saygı temelinde, insanların refahını esas alan bir anlayışla hareket etmesi halinde; ülkemizin de bu yaklaşıma aynı şekilde karşılık vereceğine yürekten inanıyoruz.

Son olarak, bölgesel işbirlikleri konusuna gelirsek; bölgesel serbest ticaret anlaşmaları giderek hızla yaygınlaşıyor. Bu hızlı artışı rakamlarla ifade edecek olursak: 1994 yılına kadar 46 yılda sadece 124 anlaşma kaydedilirken bu rakamın son 20 yılda 600’e yaklaşması dikkat çekici. Yeni nesil serbest ticaret anlaşmalarının bu şekilde hızla artması, adil ve herkesin refahını düşünen bir stratejinin ne kadar önemli olduğunu en çarpıcı şekilde gösteriyor.

En fazla serbest ticaret anlaşması imzalayan ülkelerin Avrupa Birliği ülkeleri olduğunu görüyoruz. 1990’larda AB’yle gümrük birliği için müzakereler yürütülürken, Türkiye’nin bu STA’lardan nasıl etkileneceğinin öngörülemediği olması, ülkemize bu noktada bugün maalesef ağır bir bedel ödetiyor. AB firmaları ile üçüncü pazarlarda eşit koşullarda rekabet edebilmek için Türkiye’nin Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerini eş zamanlı olarak yapması gerekmektedir.

Bu zorunluluğa dikkat çekerken bir hususa daha değinmek istiyorum: Tam üyelik süreci tamamlanmadan önce Gümrük Birliği’ne katılmış olan Türkiye’nin mevcut bu durumuna benzer hiçbir AB ülkesi bulunmamaktadır.

Gümrük Birliği’nin yirminci yılında olması nedeniyle artık revize edilmesi ve kapsamının değişen ticari koşullara uygun olarak genişletilmesi gerektiğine inandığımızı muhtelif defalar

olduğu gibi bir kez daha vurguluyorum. Özellikle “Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı”nın (TTIP) ivme kazandığı bir süreçte bu son derece önemlidir.

STA’lar ve AB konusunda, geçmişteki hatalardan sakınmak için, her tür müzakerede özel sektör olarak masada olmak ve sizinle bu sorumluluğu paylaşmak istiyoruz.

Ana gündem maddemizle ilgili düşüncelerimi bu şekilde dile getirdikten sonra, İstanbul Sanayi Odası olarak, sanayimizin ve sanayicilerimizin bakanlığınızı ilgilendiren konularda yaşadığı sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerimizi sizinle paylaşmak istiyorum.

Birinci başlık olarak; küresel ekonomik koşullar ile pazarlarımızdaki gelişmeler de dikkate alındığında ihracat desteklerinin önemi her geçen gün artmaktadır. İhracat teşviklerinde firma performansı ve sürdürülebilirlik kriteri göz önüne alınmalıdır.

Yine bu kapsamda; son dönemlerde başta yönetim anlayışı olmak üzere ihracatçıyı başarılı uygulamalarıyla destekleyen Türk Eximbank’ına daha fazla görev düşmektedir. İşte bu noktada Eximbank’ın Bakanlığınıza bağlanmış olmasını çok önemli bir gelişme olarak görüyoruz. Bu yeni yapılanmanın bizler için beklentilerimizi artıran olumlu ve heyecan verici bir gelişme olduğunu vurgulamak istiyorum.

Türk Eximbank’ın katma değeri yüksek ürünlerin ihracatını desteklemek üzere orta-uzun vadeli kredileri daha da artırması, uygun faiz oranı ve kolay teminat koşulları ile kullandırmasına devam etmesi ekonomimiz ve sanayimiz için büyük önem taşımaktadır.

İstikrarlı ve sorunsuz bir şekilde ihracat yapan firmalar için teminat mektubu karşılığı kullandırılan Eximbank kredilerinin artık belli bir yüzdesinin adeta bir past performans kriteri gibi değerlendirilerek teminat mektupsuz kullandırılması gerekmektedir.

Bu konuda gerekirse Kredi Garanti Fonu kaynakları da devreye sokulabilir. Böyle bir fırsat ile firmalarımız çok yüklü teminat mektupları komisyonlarında tasarruf sağlayacağı gibi, boşa çıkacak limitler, giderek kısırlaşan banka kaynakları konusunda bir can suyu olacaktır.

İhracat pazarlarımızın hemen hemen tümündeki ihracat alacaklarımızın, Eximbank tarafından ticari ve politik risklere karşı sigortalanmasına imkân tanınması memnuniyet vericidir. Ancak pratikte, risklerin yüksek olduğu bazı ülkelerdeki alacakların sigortalanmasında yerine getirilmesi mümkün olmayan veya çok zor olan şartların aranması sebebiyle bu imkândan yeterince istifade edilememektedir. Özellikle yakın ve komşu pazarlar ile yeni pazarlarda ihracatımızı artırmaya verilen önem çerçevesinde; bu ülkelerdeki ihracat alacakları sigortalanırken aranan şartlara daha esneklik sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

İkinci başlık olarak; yabancı sermayenin öneminin altını çizmek istiyorum. Yabancı sermayenin yüksek teknoloji üretecek, farkındalık yaratacak şekilde uzun vadeli ve kalıcı olarak gelmesine çok önem vermemiz gerektiğini az önce ifade etmiştim. Bu konuda kamu

alımaları politikalarının; hem yabancı sermayenin özendirilmesi, hem de yerli sermayenin gelişmesine fırsat yaratacağına inanıyoruz.

Bu fırsata değinirken kendimize eleştirel bakmamız gerekiyor: Örneğin ülkemizde inşaat sektörü son yıllarda bu kadar gelişmişken, neden dünya çapında bir asansör firması çıkartamadık? Ya da güçlü yabancı sermayeli bir firmayı Türkiye’de bu konuda yatırım yapmaya neden ikna edemedik. Bu fırsatı değerlendirmemiz gerekiyordu. İçinde bulunduğumuz bu konjonktürü hem yerli sanayiye geliştirecek hem de yerliyle işbirliği içindeki yabancı sermayeyi çekecek şekilde kullanmalıyız.

Üçüncü başlık olarak; Dahilde İşleme Rejimine dikkat çekecek olursam: Dahilde İşleme Rejimi, dış pazarlarda rekabet gücümüzün korunması ve ihracatımızın artması için çok etkin kullanmamız gereken bir enstrümandır. Bununla birlikte gerek mevzuat gerekse uygulama anlamında sanayicilerimiz dahilde işleme rejiminde önemli sıkıntılar yaşamaktadırlar.

Mevzuatı düzenleyen Ekonomi Bakanlığımız ile uygulamada yer alan Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızın zaman zaman benzer konularda farklı değerlendirmeler yapmaları sanayicilerimizi olumsuz etkilemektedir. İki Bakanlığımızın ortak çalışması ile dahilde işleme rejiminin konu ve sektör bazında ele alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Biz de İSO olarak, bu konudaki yeni çalışmaların içinde yer almak istiyoruz.

Dördüncü başlık olarak; İstanbul’da ve batı illerimizde atıl durumda bulunan makine parkının Güneydoğu ve Doğu bölgelerine yatırım amacıyla taşınması için destek talep ediyoruz. Böylece hem duran bir varlığı değerlendirerek ülkemizin kaynak israfının önüne geçeceğiz hem de o bölgeye sadece makine değil bilgi ve tecrübe de taşımış olacağız.

Beşinci başlık olarak ithalata olan bağımlılığın azaltılması ve yerli ürün kullanımının teşvik edilmesine değinecek olursam: Türkiye daha önce kamu alımları ve büyük projelerde tarafları bir araya getirmeyi başaramamıştı. İstanbul Sanayi Odası olarak 3. Havalimanı, Sağlık Bakanlığı ve TAI’yle muhtelif toplantılar yaparak, sanayicilerimizi ilgililerle buluşturarak geçmişten gelen bu eksikliği gidermenin çabası içindeyiz. Bu konuda önümüzdeki dönemde başka somut adımlar da atacağız.

Bu bağlamda önemli bir hususa değinecek olursam yerli alımlar sadece kamu alımları değil, yap-işlet-devret gibi kamunun etki alanında bulunan diğer satın almalarda da uygulanmalıdır.

Yeri gelmişken şu noktaya da değinmek isterim ki; Doğu ve Güneydoğu’da dört ilimizin cazibe merkezi olması planlanırken, buradaki yatırımların kamu alımları üzerinden desteklenmesi önemli bir fikirdir. Ayriyeten o bölgedeki yatırımlar için sürekli bir ihracat desteğinin sağlanması bu yatırımların gelişmesine katkı verecektir.

Altıncı başlığımız dış ticarete koruma önlemleridir. Bakanlığımızın özellikle nihai tüketime yönelik sanayi malları ithalatında uyguladığı koruma önlemlerinin başarılı olduğunu sevinerek gözlemlemekteyiz.

Örneğin; son dönemde Bakanlık tarafından alınan ithalat tedbirleriyle ayakkabı ve deri ürünleri gibi bazı sektörlerimizin haksız rekabetten korunması sağlanmıştır. Serbest rekabet

ilkeleri çerçevesinde alınan bu tedbirlerin sektörler üzerinde çok önemli olumlu etkisi olmuş, bu uygulamalar meyvelerini vermiştir.

Yedinci başlık olarak, piyasa gözetim ve denetimine değinmek istiyorum. Haksız rekabetin önlenmesi açısından büyük önem taşıyan piyasa gözetim ve denetim sürecinin etkin bir şekilde icra edilmesi ve yönetilmesi gerekmektedir. Gümrük denetimleri ile piyasa denetimleri birbirlerini tamamlayan unsurlar olarak ele alınarak eşgüdüm içerisinde yürütülmelidir.

Sekizinci ve son başlığımız: Yabancılarla oturma izni ve vatandaşlık konusu, yalnızca konut ya da Türkiye'ye sermaye getirilmesi esaslı değil aynı zamanda Türkiye'nin Ar-Ge ve teknoloji alanlarında ihtiyaç duyulan ve açığın kapatılmasının gerektiği nitelikli meslekler için de uygulanabilecektir. Böylece teknoloji transferi, beşeri sermaye üzerinden gerçekleştirilebilecektir. Bu konuda Hükümetimizin gündeminde olan turkuaz kart projesini destekliyoruz.

Ana gündem maddemize yönelik düşüncelerimi, ortak sorunlarımızı ve bunlara yönelik çözüm önerilerimizi bu şekilde paylaştıktan sonra, şimdi de Odamızın yürüttüğü iki önemli faaliyete değinmek istiyorum.

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmamızın 2015 sonuçlarını 7 Haziran'da gerçekleştirdiğimiz basın toplantısı ile kamuoyunun dikkatine sunmuş bulunuyoruz.

Araştırmanın 2015 yılı sonuçlarına geçmeden önce, "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" çalışması ile ilgili önemli bir konuya değinmek istiyorum.

Bildiğiniz üzere Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırması, İstanbul Sanayi Odası'nda görevi devraldığımız 2013 yılı ve öncesinde Temmuz ayının son günlerinde açıklanıyordu.

Göreve gelir gelmez zamanın önemli olduğunu ve bilginin doğru zamanda ihtiyaç sahipleri ile buluşturulması gerektiğinden hareketle, bu araştırmayı daha ne kadar erkene alabileceğimizi planladık. Bunun için limitlerde bir çalışma takvimi oluşturduk ve bugün araştırmayı yaklaşık iki ay daha erkene çekmeyi başarmış olmanın gururunu yaşıyoruz.

Bu yıl İSO 500 verilerinin bize gösterdiği en önemli faktörlerden biri, son yıllarda olduğu gibi geçen yılda da sanayici açısından finansman giderlerinin ne kadar yüksek olduğudur. İSO 500 kuruluşlarının finansman giderleri 2015 yılında bir önceki yıla göre yüzde 75,1 oranında artarak 28 milyar TL'ye yükselmiştir. Sanayi sektörü, faaliyet karının yüzde 63,4'ünü finansmana harcamıştır. Bu son yıllarda gördüğümüz en yüksek orandır.

Türk sanayisinin finansman yapısının dünyada örneği olmayan böyle bir yapısal sorunla devam edebilmesi giderek imkânsız hale gelmektedir. Ayrıca, özel sektörün kaynak yapısındaki bozulmanın da devam ettiğini görmekteyiz.

Toplam borçlar/özkaynaklar dengesindeki bozulma ise çok daha vahimdir. Bu veride özkaynaklar aleyhine bozulma 2014 yılında durağanlaştıktan sonra 2015 yılında yeniden

artışa geçmiş ve özellikle özel sektör kuruluşlarında bu oranın 2015 yılında yüzde 170,6'ya çıkması dikkat çekici bir gelişmedir.

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun borçluluk oranlarını dünya ortalamaları ile karşılaştırdığımızda hemen hemen benzer yapıda olduğunu görüyoruz. Buna karşılık finansman giderlerinin faaliyet karına oranına baktığımızda dünyada yüzde 16 olan oran, İSO 500'de yüzde 63'lere ulaşıyor. Başka bir deyişle Türkiye'yi dünyadan farklı kılan, borçluluk oranları değil, borçlanmanın maliyeti.

Borçlanmanın vade yapısına baktığımızda borçlanmanın kalitesi açısından da dünyadan negatif ayrıştığımız bir tablo görüyoruz. Kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlara oranı dünya genelinde yüzde 25 olmasına karşılık İSO 500'de yüzde 39.

Yine dünyadan ayrıştığımız bir başka konu da aldığımız kredileri nasıl kullandığımızla ilgili. Dünya ortalaması yüzde 66 olan duran varlıkların aktiflere oranı, İSO 500'de yüzde 46 ile 20 puan aşağıda bulunuyor.

Buradan şunu çıkarıyoruz; Dünyada özel sektörün kullandığı krediler daha çok yatırımlara giderken; yani yabancı aldığı krediyi makine parkına, teknolojiye, uzun vadeli işlere dönüştürürken, Biz ise alacak ve stok ağırlığına kaynak aktaran kısa vadeli bir finansman modeliyle çalışıyoruz. Bu da finansmanın kullanımı veya değerlendirilmesi noktasında da bir nitelik sorunu olduğunu ortaya koyuyor.

Zaman zaman farklı platformlarda da dile getirdiğimiz üzere bütün bu veriler Türkiye'nin, ekonomisinin lokomotifine nitelikli üretimi koyarak yeni bir ekonomik büyüme hikâyesi yazmasının zamanının geldiğini göstermektedir.

Türkiye'nin bu yeni hikâyesinde, büyük sanayi projelerini ve hedeflerini finansal açıdan destekleyecek bir modele şiddetle ihtiyacı var. İhtiyaç duyduğumuz model, uzun süredir savunduğumuz yeni nesil Kalkınma Bankacılığıdır. Dünyanın hiçbir ülkesinde tamamıyla özel sektör bankacılığına dayanan bir başarı hikâyesi yok. Sanayileşmiş tüm ülkelerde mutlaka kamunun sanayi yatırımlarına destek olduğunu görüyoruz.

Bir kalkınma bankacılığı modeli olmadan, sadece özel sektör bankalarına dayanan bir sanayi, ancak bir yere kadar gidebilir. Bu nedenle yeni nesil bir Kalkınma Bankamız olmalı ve özel sektör bankalarını da peşinden sürükleyecek bir rüzgâr estirilmelidir.

Kalkınma Bankacılığının yanı sıra bizim de uzun süredir önerdiğimiz, sanayide yüksek katma değer ve teknolojiyi üretim yapısına dönmeyi destekleyecek bir Türkiye Fonu'dur Bu konunun, Hükümetimizin gündeminde yer almasını sevindirici buluyoruz. Bu fon kapsamında vizyoner ve mega projeler desteklenerek seçilmiş projeler etrafında bir kümelenme oluşturulmasını savunuyoruz.

Son yıllarda bütçe disiplini sağlanan takdire şayan başarının, geçmişteki popülist uygulamalardan kaçınan bir yaklaşımla sanayimiz ve ihtiyaç duyduğumuz mega projeler için seferber edilmesi gerektiğine de özellikle dikkat çekmek istiyorum. Bütçenin ve cari dengenin bu kadar güçlü olduğu bir dönemde, bundan sanayiye de destek vermemiz gerekiyor.

Dünyada parasal bolluk açısından hâlâ altın bir dönemde olduğumuzu söyleyebiliriz. Bu avantajı uzun vadeli fırsata çevirerek büyümeye nitelikli destek sağlamak için değerlendirmeliyiz.

Son olarak; sanayici özellikle yüksek teknolojinin olduğu bölgelerde yapacakları yatırımlarda yüksek arsa ve gayri menkul fiyatlarına kurban edilmemelidir. Bunun için İstanbul Sanayi Odası olarak önerdiğimiz “Emlak Sanayi” modeli konusunda Hükümetimizin somut adımlar atmaya başlamış olması biz sanayiciler için anlamlı ve değerlidir.

Komşularımızla işbirliği ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi noktasındaki bir sorumluluğumuza da değinecek olursam; İstanbul Sanayi Odası Meclisi olarak, geçtiğimiz ayın başında ilk yurt dışı gezimizi geniş bir katılımı İran’a yaptık.

Bu gezimiz sırasında gerek üst düzey, gerek kurumlar arası ve gerekse ikili tüm temaslarımızda her iki tarafında potansiyel fırsatları değerlendirmeye ve sorunlara ortak çözüm geliştirme noktasında açık ve samimi olduklarını gördük.

Bu seyahatimizin hemen ardından, ilgili Bakanlıklarımız ile işbirliği halinde olacak şekilde İran’da yatırım yapmak isteyen sanayicilerimize yönelik somut adımlar atıyoruz, bunları yol boyunca sizlerle paylaşacağız.

Sözlerimi burada noktalarken; Değerli Konuğumuz, Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci’ye tekrar hoş geldiniz diyorum.

Hepinizi, şahsım ve yönetim kurulumuz adına bir kere daha saygıyla ve sevgiyle selamlarken, kısa bir süre sonra kutlayacağımız Ramazan Bayramının ülkemiz, milletimiz ve tüm İslam âlemi için hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizin Ramazan Bayramını şimdiden tebrik ediyorum.